

Uitbreiding Vleeskuikenbedrijf gebroeders Van den Boomen te Blijham

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

20 februari 2007 / rapportnummer 1857-26

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van gemeente Bellingwedde
Hoofdweg 2
9698 AE Wedde

uw kenmerk
3821

uw brief
13 december 2006

ons kenmerk
1857-27/Sb/1p

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Uitbreiding Vleeskuikenbedrijf gebroeders
Van den Boomen te Blijham

doorkiesnummer
(030) 234 76 24

Utrecht,
20 februari 2007

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Uitbreiding van het Vleeskuikenbedrijf gebroeders Van den Boomen te Blijham.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. N.G. Ketting
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Uitbreiding Vleeskuikenbedrijf gebroeders
Van den Boomen te Blijham

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding Vleeskuikenbedrijf gebroeders Van den Boomen
te Blijham

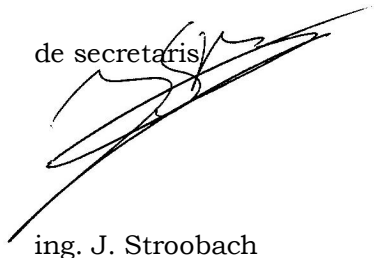
Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Uitbreiding van het Vleeskuikenbedrijf gebroeders Van den Boomen te Blijham,

uitgebracht aan het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Bellingwedde door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Uitbreiding Vleeskuikenbedrijf gebroeders Van den Boomen te Blijham,

de secretaris

ing. J. Stroobach

de voorzitter

ir. N.G. Ketting

Utrecht, 20 februari 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER	1
3. ACHTERGRONDEN.....	2
3.1 Probleemstelling en doel	2
3.2 Wettelijk kader en beleidskader.....	2
3.3 Te nemen besluiten	2
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Algemeen	3
4.2 Referentiesituatie.....	3
4.3 Alternatieven	4
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA).....	4
5. MILIEUASPECTEN.....	5
5.1 Algemene opmerkingen.....	5
5.2 Ammoniak	5
5.3 Geurhinder	6
5.4 Luchtkwaliteit.....	6
5.4.1 Fijn stof.....	6
5.5 Overige aspecten.....	7
5.5.1 Geluid en verkeer	7
5.5.2 Energie	7
5.5.3 Veiligheid.....	7
5.5.4 Calamiteiten	8
5.5.5 Water.....	8
5.5.6 Natuur.....	8
5.5.7 Landschap, Archeologie en Cultuurhistorie.....	9
6. VORM EN PRESENTATIE.....	9
7. OVERIGE PUNTEN.....	9
8. EVALUATIEPROGRAMMA.....	9

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 13 december 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Het Streekblad d.d. 20 december 2006
3. Projectgegevens

1. INLEIDING

De gebroeders van den Boomen zijn voornemens hun vleeskuikenbedrijf aan de Winschoter Hogebrug 2 en 6 te Blijham aan te passen en uit te breiden. In de nieuwe situatie zullen:

- nieuwe stallen worden gerealiseerd op de locatie van een aantal oude stallen;
- de bestaande stallen worden aangepast.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Bellingwedde, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

Bij brief van 14 december 2006¹ heeft de gemeente Bellingwedde de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het MER. De m.e.r.-procedure ging van start met de openbare kennisgeving van de Startnotitie in 'Het Streekblad' d.d. 20 december 2006².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie is niet op locatiebezoek geweest, maar heeft daarvoor in de plaats op 6 februari een voorgesprek met BG en de adviseur van IN gevoerd. Er zijn geen *inspraakreacties* ingezonden.

2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf;
- de individuele bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder;
- de verandering in stofemissie.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van duidelijke schaal en legenda waarin onder andere kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten worden aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

3. ACHTERGRONDEN

3.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 1 van de Startnotitie. Dit kan overgenomen worden in het MER.

Historie

Door de gemeente Bellingwedde is aan de initiatiefnemer op 21 september 2001 een revisievergunning verleend voor het oprichten en in werking hebben van een vleeskuikenhouderij voor 300.000 vleeskuikens aan de Winschoter Hogebrug 2 en 6 te Blijham

3.2 Wettelijk kader en beleidskader

De startnotitie geeft al enige informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. In het MER moet dit wettelijk kader en het beleidskader voor zover relevant voor het voornemen worden uitgewerkt. Hierbij dient uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met:

- de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en de bij de Wav behorende regelingen (zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('Besluit huisvesting');
- de 'IPPC'-omgevingstoets⁴ voor fijn stof⁵ op basis van een verspreidingsmodel;
- De geuremissie op basis van de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij ook door middel van een verspreidingsmodel V-Stacks en G-Stacks vastgesteld.

Geef in het MER niet alleen een overzicht van voor de uitwerking van het voornemen relevante wet- en regelgeving, maar geef ook de consequenties ervan voor de voorgenomen activiteit.

3.3 Te nemen besluiten

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de aangevraagde Wm-vergunning. Ten einde tot daadwerkelijke oprichting en exploitatie over te gaan, zijn mogelijk een of meer ontheffingen noodzakelijk op grond van de Flora- en faunawet (zie paragraaf 5.5.6 van dit advies). In het MER dient te worden beschreven of dit het geval is. Indien er sprake is van mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden is ook een Natuurbeschermingswet-vergunning benodigd.

---

⁴ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt..

⁵ In het kader van het Besluit luchtkwaliteit 2005 is het ook nodig om aan te tonen dat kan worden voldaan aan de normen voor fijn stof (PM10) zoals in dit Besluit zijn vermeld.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

In de Startnotitie wordt in hoofdstuk 4 een beschrijving gegeven van het voornemen. De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Onderbouw in het MER de voorgenomen uitbreiding en in het bijzonder het gewenste aantal dieren op de locatie. Beperk daarin niet alleen tot de te vervangen stallen, maar betrek daarbij ook de capaciteitsuitbreiding van de bestaande stallen. Onderbouw daarbij aan de redenen van capaciteitsuitbreiding en de benodigde maatregelen om de uitbreiding mogelijk te maken.

Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

4.1 Algemeen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van de activiteiten op te nemen:

- beschrijf het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- beschrijf de uitvoering van de inrichting inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlaktenormen rekening houdend de gangbare praktijk;
- geef de plaatsing en hoogte van de emissiepunten aan, en in geval van de toepassing van luchtwassers ook de dimensionering van het luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- maak gebruik van een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) aangegeven worden;
- Beschrijf tot slot de wijze van bedrijfsvoering. Wanneer worden kuikens en mest geladen en stallen schoongemaakt. Gebeurt dat voor het gehele bedrijf tegelijkertijd of op verschillende momenten?

Ter ondersteuning van de helderheid van de procedure dient in het MER een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning van de voorgenomen activiteit.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven. Doel van het in beeld brengen van de kosten is om een goede gefundeerde afweging mogelijk te maken tussen de verschillende onderzochte alternatieven.

4.2 Referentiesituatie

De Commissie adviseert de actuele milieusituatie voor de vleeskuikenhouderij, op basis van het de feitelijke en de vergunde dieraantallen, als basis te gebruiken voor de beschrijving van de referentiesituatie. In de referentiesituatie moeten de bekende autonome ontwikkelingen worden meegenomen. Dat wil zeggen dat tevens rekening dient te worden gehouden met de bedrijfsvoering na 1-1-2010, waarbij wordt voldaan aan de IPPC-regelgeving. Met betrekking tot de bestaande inrichting dient ook rekening te worden gehouden

met het feit dat dit gedeelte van de inrichting ook dient te voldoen aan de best beschikbare techniek zoals is omschreven in artikel 1.1 Wet milieubeheer.

4.3 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voorkeursalternatief. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voornemen ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en een referentiesituatie. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT)⁶ worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd. In het MER dient, bijvoorbeeld als onderdeel van het MMA, een beschouwing te worden opgenomen van de BBT, maar het MER kan hier niet toe worden beperkt. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Geef van de verschillende alternatieven het effect aan op ammoniak, geur, fijn stof en andere aspecten. Betrek bij de beschrijving van milieugevolgen de geldende wet- en regelgeving, maar beperk het MER hiertoe niet.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, van geur en van stof, door het toepassen van:

- een (biologische) luchtwasser waarin naast ammoniak met name geur als fijn stof met een hoog rendement kunnen worden verwijderd;
- zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
- directe afvoer van de mest.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

---

⁶ Op basis van de Engelse term wordt ook gesproken van het BAT-vereiste. Om de Nederlandse wetgeving te laten aansluiten bij de Europese wetgeving is dit ook in artikel 1.1 Wet milieubeheer opgenomen.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende en compenserende maatregelen⁷;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur. Het gaat hierbij om de achtergronddepositie van ammoniak;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

5.2 Ammoniak

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen⁸, wat de afstand tot het bedrijf is en of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen. Ga daarbij in het bijzonder in op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) gebieden ten noorden van Winschoten. Geef in het MER aan of de alternatieven effect hebben op de instandhoudingdoelen van de natuurdoeltypen van de beschermde natuurgebieden, en zo ja: welke. Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Beschrijf daartoe in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie, naast de gegevens van de provincie Groningen (indien beschikbaar), ook de gegevens van het RIVM;
- de huidige en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven. Geef specifiek voor de kwetsbare en zeer kwetsbare gebieden uit de Wav aan welke depositie te verwachten is, via de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (Uav) uit de Interimwet ammoniak en veehouderij. Aangezien het meest nabijgelegen Natura 2000 gebied op 13 km afstand is gesitueerd kan een depositieberekening op basis van een verspreidingsmodel achterwege blijven.

---

⁷ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemissie door inpandig laden en lossen. Een voorbeeld van compensatie is het aanvullen van verloren natuur met nieuw aan te leggen natuur.

⁸ Hieronder verstaan we de zeer kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de kwetsbare gebieden waarvoor een kritische depositiewaarde geldt van 2400 mol N_{totaal} per ha per jaar. Dit is nodig omdat vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn niet geheel in de Wav zijn geïmplementeerd.

5.3 Geurhinder

Het initiatief is ingediend op de grens van een veranderend wettelijk kader. Er is door het Bevoegd Gezag aan de initiatiefnemer nog geen keuze duidelijk gemaakt of de Richtlijn standhinder en veehouderij 1996 vigerend is of dat de vanaf 2007 geldende Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) als vigerend moet worden beschouwd. De Commissie adviseert uit te gaan van het nieuw vigerende kader op basis van de Wgv.

Wet Geurhinder en veehouderij (Wgv) als vigerende wetgeving

Indien de Wgv het vigerend wettelijk kader is voor dit voornemen dient in plaats van het hierboven staande beschreven te worden:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten en niveaus van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden.

Richtlijn standhinder en veehouderij 1996 als vigerende wetgeving

Geef in het MER - in het geval de Wsv het vigerend wettelijk kader is - een vergelijking tussen berekende gewenste afstanden en werkelijke afstanden. Geef daarnaast bij de geurbeoordeling de gevoelige objecten aan en vermeld onder welke categorie deze objecten vallen. Breng deze gegevens ook in beeld in de plattegrond van de omgeving van de inrichting.

De Commissie adviseert om voor de bepaling van de geurhinder gebruik te maken van een verspreidingsmodel. De Commissie baseert het gebruik van een verspreidingsmodel op het groot aantal te realiseren mve.

5.4 Luchtkwaliteit

5.4.1 Fijn stof

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf⁹;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf;
- en in het geval overschrijding van de grenswaarden optreden (in de startnotitie op § 6.3 staat vermeld dat de bedrijfsaanpassing mogelijk zal leiden tot een overschrijding van de normen van het Besluit luchtkwaliteit), de mogelijke maatregelen om de stofemissies te reduceren zodat ze voldoen aan de eisen zoals gesteld in Blk 2005.

Toets, indien uit deze beschrijving niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de normen uit Blk 2005 overschreden zullen worden, de luchtconcentra-

---

⁹ De Commissie adviseert om hierbij geen gebruik te maken van gegevens van wel of niet nabijgelegen meetstations voor fijn stof, maar adviseert om gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

ties die optreden door het voornemen en de resp. alternatieven daarvoor aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005). Beschrijf daartoe:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden¹⁰;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Een modelberekening op basis van een verspreidingsmodel is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

5.5 Overige aspecten

5.5.1 Geluid en verkeer

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
  - de geluidsproductie van de voerinstallaties;
  - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden van kippen en mest);
  - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen.
- in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen;
- de geluidsemissie uit overige installaties.

Geef ook mogelijke mitigerende maatregelen en de effecten daarvan op de geluidsemissie aan.

5.5.2 Energie

Geef in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier. Beschrijf de wijze en omvang van de mestopslag en de wijze van mestafzet.

Beschrijf de ambitie op het gebied van energiebesparing en beschrijf indien aan de orde de te nemen energiebesparende maatregelen. Geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht en waarvoor deze vrijkomende energie benut wordt (energiebalans).

5.5.3 Veiligheid

Ga, indien relevant, in de beschrijving van de veiligheid ook in op de opslag en verwerking van zuur, waarbij ingegaan moet worden op de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de

---

¹⁰ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

luchtwassers. Ga verder in op de opvang, opslag en afvoer van schoonmaakwater.

5.5.4 Calamiteiten

Geef zo goed mogelijk de kans op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van Veewetziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren.

5.5.5 Water

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld. Geef in dit verband ook aan hoe en hoeveel bedrijfswater via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking. Geef aan hoe reinigings-, spoel- en regenwater worden (opgeslagen en) afgevoerd.

In geval van luchtwassers: Geef in het MER aan of en hoe het spuiwater wordt bewerkt, opgeslagen en afgevoerd. Geef in het MER kwantitatief het totale waterverbruik en geef aan hoeveel (reinigings)water wordt afgevoerd.

5.5.6 Natuur

In paragraaf 5.1 en 5.2 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Met name de informatie in paragraaf 5.2 dient ook gebruikt te worden bij de afweging die in subparagraaf 5.5.1 wordt gevraagd.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van de activiteit op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden (Waddenzee) en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen.

Soortenbescherming

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 Ffw moeten worden aangevraagd. Er dient dan een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. Afhankelijk van de conclusie is er mogelijk een ontheffingsverzoek noodzakelijk.

In het MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen. De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn.

5.5.7 Landschap, Archeologie en Cultuurhistorie

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk wordt ingepast. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie (bijvoorbeeld door het gebruik van een foto en situatietekening) van het toekomstige bedrijf op te nemen.

6. VORM EN PRESENTATIE

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieu-informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Voor de presentatie wordt verder aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

7. OVERIGE PUNTEN

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Het bevoegd gezag moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding Vleeskuikenbedrijf gebroeders Van den Boomen
te Blijham

(bijlagen 1 t/m 3)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 13 december 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

gemeente BELLINGWEDDE	 Commissie voor de milieu-effectrapportage	
	ingekomen : 14 DEC. 2006	
	nummer	
	dossier 1857-014/m 02	
Bezoek- en postadres: Hoofdweg 2 Telefoon: 0597 - 53 71 00 Telefax: 0597 - 53 15 55	Aan Commissie Milieu Effect Rapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT	
E-mail: gemeente@bellingwedde.nl Website: www.bellingwedde.nl		
Postrekening: 89 17 60 Bankrekening: 28.50.00.829 BTW-identificatienummer: NL 001086017B01		
Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk WEDDE, 3821
Onderwerp	<u>startnotitie MER Winschoter Hogebrug 2 en 6 Blijham</u>	

Geachte heer/mevrouw,

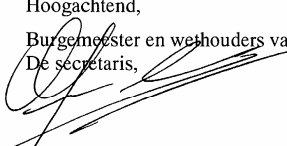
Op 1 december 2006 is bij ons een startnotitie voor een Milieu effect rapportage binnengekomen. Deze is ingediend door gebr. v.d. Boomen voor hun bedrijf aan de Winschoter Hogebrug 2 en 6 te Blijham.

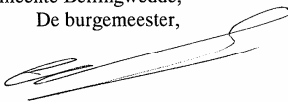
Het betreft een wijziging en uitbreiding van een vleeskuikenbedrijf voor in totaal ca. 400.000 vleeskuikens. De startnotitie is bijgevoegd. Op uw verzoek kunnen wij u de notitie eveneens digitaal zenden.

Ingevolge artikel 7.14 van de Wet milieubeheer stellen wij u tot 12 februari 2007 in de gelegenheid om ons advies te geven op de inhoud van de op te stellen richtlijnen van de Milieu effect rapportage.

Indien u vragen heeft dan kunt u contact opnemen met de heer B.G.M. Gengler via het e-mail adres g.gengler@bellingwedde.nl of tel.nr.: (0597) 53 71 75.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Bellingwedde,
De secretaris, De burgemeester,

(mr. J. Beekman)

(drs. E. Drenth)

red. : gg

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in "Het Streekblad" d.d. 20 december 2006

Wet Milieubeheer

I Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bellingwedde maakt bekend dat zij een startnotitie voor een Milieu effect rapportage hebben ontvangen van Casbr. v.d. Boomen voor het wijzigen en uitbreiden van een vlesskulenhoudertij aan de Winstoter Hogebrug 2 en 6. De wijziging betreft het vervangen van 6 stallen door nieuwbouw.

Terinzagelegging

De startnotitie ligt van 21 december 2006 tot 22 januari 2007 ter inzage op het gemeentehuis, Hoofdweg 2 te Wedde.

De startnotitie kan worden ingezien van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur. Het is tevens mogelijk om deze buiten kantooruren in te zien indien u daarvoor een afspraak maakt via het telefoonnummer (0597) 53 71 00.

Milieu effect rapportage Gedurende bovengenoemde termijn kanieder bezwaar tegen de beschikking schriftelijk kenbaar maken. Uw persoonlijke gegevens worden niet bekend gemaakt indien hiervoor zwaarwegende gronden zijn. Het verzoek daar toe moet tegelijkertijd met het bezwaar kenbaar worden gemaakt.

Het bezwaar dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- moet gericht zijn aan het college van B&W van Bellingwedde, Hoofdstraat 2, 9698 AE te Wedde;
- moet zijn ondertekend en zijn voorzien van uw naam, adres en dagtekening;
- moet een omschrijving bevatten van het besluit waartegen u bezwaar maakt;
- moet duidelijk uw motivatie weergeven waarom u bezwaar maakt.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de gemeente Bellingwedde, telefoon (0597) 53 71 00.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: gebroeders Van den Boomen

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders gemeente Bellingwedde

Besluit: Wet Milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: aanpassing vleeskuikenbedrijf

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 20 december 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 20 februari 2007

Bijzonderheden: De gebroeders van den Boomen zijn voornemens hun vleeskuikenbedrijf aan de Winschoter Hogebrug 2 en 6 te Blijham aan te passen en uit te breiden. In de nieuwe situatie zullen stallen worden vervangen en zullen bestaande stallen worden aangepast.

Hiervoor wordt een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER: de emissie van ammoniak, een kwantitatieve omschrijving van geurhinder, een indicatie van de emissie fijn stof en het opnemen van een MMA.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. S. Bokma

ing. H.J.M. Hendriks

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ing. J. Stroobach

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding Vleeskuikenbedrijf gebroeders Van den Boomen
te Blijham**

De gebroeders van den Boomen zijn voornemens hun vleeskuikenbedrijf aan de Winschoter Hogebrug 2 en 6 te Blijham aan te passen en uit te breiden. In de nieuwe situatie zullen stallen worden vervangen en zullen bestaande stallen worden aangepast. Hiervoor wordt een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2054-9